

The subject knowledge required for the professional translation in the area of artificial intelligence primarily includes the meanings of the terms, as well as the understanding of their notional structure. The techniques of translation of the single-word terms include transcoding (transliteration and adaptive transcoding) and calquing. The choice of translation techniques in respect to the terminological collocations depends on their structure, as well as structural models. Calquing dominates within the category of the English-language adjectival collocations, but its share substantially falls if the nominative components prevail.

References:

1. Гудманян, А.Г., Баклан, І.М. Відтворення англомовних елементів у перекладі німецьких публіцистичних текстів українською мовою. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2020. 41, С. 17–21.
2. Карабан, В.І. *Переклад англійської наукової і технічної літератури*. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
3. Chernovaty, L. *Rendering English pharmacological terms into Ukrainian: Translation and didactic dimensions*. *SHS Web of Conferences*. 2021. 105. P. 1–14.
4. Chernovaty, L. *English language-teaching terminology and its translation into Ukrainian*. *Багатомірний простір філології: колективна монографія / ред. В. Д. Бялик*. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С.71–97.
5. Molina, L., Albir A.H. *Translation Techniques Revisited: A Dynamic and Functionalist Approach*. *Meta: Translators' Journal*, 2002. Vol. 47 (4), P. 498–512.

ТРУДНОЩІ УСНОГО ПОСЛІДОВНОГО ДВОСТОРОННЬОГО ПЕРЕКЛАДУ ІНТЕРВ'Ю

Ходаковська В. І.

гр. МАУП-25

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к.філол.н, доцент Іванців О. В.*

Під час усного перекладу спеціаліст перекладає інформацію з мови, яку він сприймає на слух. Дослідники виділяють два основних методи усного перекладу – синхронний та послідовний. Синхронний переклад відбувається в реальному часі, перекладач відтворює висловлювання цільовою мовою одночасно з особою, яка його говорить. Для цього перекладу необхідне спеціальне технічне обладнання: звукоізоляційне приміщення, гарнітура та мікрофони [7]. Послідовний переклад поділяється на сегменти, перекладач очікує, поки доповідач закінчить говорити і лише після цього перекладає сказане цільовою мовою [7]. У послідовному перекладі спеціаліст має більше часу для обробки та передачі інформації. Вибір методу перекладу залежить від типу події, кількості цільових мов, тривалості заходу та інших факторів [7]. В послідовному перекладі виділяють декілька видів. За формою це може бути абзацно-фразовий переклад, переклад із записом або переклад без запису [3]. Також існує повний та скорочений переклад в залежності від обсягу інформації, яка перекладається. Крім того, переклад може бути одностороннім або двостороннім, залежно від напрямку перекладу [3].

Усний послідовний двосторонній переклад – це вид перекладу, який часто використовується під час переговорів, інтерв'ю, конференцій та виступів. Перекладач виступає посередником між розмовниками, які потребують взаєморозуміння, але не знають мови один одного [2, с. 133; 3]. Процес усного послідовного двостороннього перекладу базується на активному слуханні, аналізі інформації та відтворенні її цільовою

мовою. Основна мета перекладача – забезпечити ефективну комунікацію, перекладаючи повідомлення та ідеї з однієї мови на іншу. Для досягнення цієї мети важливі такі навички, як швидка реакція, високий рівень володіння мовами, вміння утримувати в короткочасній пам'яті велику кількість інформації, аналітичне мислення та ораторські здібності [2, с. 133]. Спеціалісти використовують різні техніки, такі як: візуалізація, запам'ятовування, розбиття інформації на фрагменти, нотування, перефразування та багато інших [6, с. 106; 6, с. 107].

Важливо також зазначити, що в перекладознавстві існують різноманітні теоретичні підходи, які аналізують та описують процес перекладу. Їхня мета – пояснити трансформації в перекладі та причину їх виникнення. Найбільш поширеними в загальній теорії перекладу є: когнітивний, прагматичний, інформативний, комунікативний, лінгвістичний, функціональний, когнітивно-дискурсивний та психолінгвістичний підходи [5, с. 2; 5, с. 5; 5, с. 8; 5, с. 9; 5, с. 12]. Використання декількох теоретичних підходів в професійній практиці допомагає вибрати найбільш ефективний метод перекладу й гарантує його точність та природність.

На сьогодні усний послідовний двосторонній переклад активно використовується під час журналістських інтерв'ю. Інтерв'ю – це жанр в журналістиці та публіцистиці, при якому журналіст спілкується з видатною особистістю у форматі діалогу. Залежно від мети проведення, форми проведення та стандартизації, інтерв'ю поділяють на: інформаційне, аналітичне, портретне, експрес-інтерв'ю, бесіду та бліцопитування; особисте, телефонне, онлайн-інтерв'ю, пресконференцію та круглий стіл; стандартизоване, нестандартизоване та напівстандартизоване [1, с. 99]. Інтерв'ю мають унікальні характеристики, які відрізняють їх від інших типів спілкування. Вони є цілеспрямованими й структурованими, включають планування та підготовку, а також мають чітку послідовність для досягнення визначеної мети. Також характерними рисами інтерв'ю є форма спілкування у форматі питання-відповідь та незбалансований розподіл часу між журналістом і особою в якій беруть інтерв'ю [1, с. 99].

При наданні перекладацьких послуг у сфері усного послідовного двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладач неминуче натрапляє на певні труднощі, включаючи граматичні, лексичні, синтаксичні та стилістичні. Граматичні труднощі виникають через відмінності у граматичних структурах між мовами, лексичні через відсутність точних еквівалентів слів або різні відтінки значень [5]. Синтаксичні проблеми виникають через розбіжність у структурі речень та порядку слів, а стилістичні виклики пов'язані зі збереженням стилю, тональності та інтонації оригіналу [5]. Перекладач повинен вміло вирішувати ці проблеми для точного та ефективного перекладу.

У 2022 році Україна вразила світ виконанням пісні «Стефанія» гуртом Kalush Orchestra, завдяки чому й здобула перемогу у Євробаченні. Kalush Orchestra – це гурт, заснований у 2021 році, який об'єднує у собі фолк, хіп-хоп та україномовний реп. Пісня «Стефанія» стала першою україномовною піснею з елементами хіп-хопу, яка перемогла у конкурсі. Голова делегації України на Євробаченні Оксана Скибінська здійснювала усний послідовний двосторонній переклад усіх інтерв'ю з фронтменом гурту. Важливо відзначити її талант у перекладі з української на англійську мову. Попри те, що Олег Псюк використовує західноукраїнський діалект та молодіжний сленг, завдяки перекладачці ця мовна особливість не стала бар'єром у спілкуванні з журналістами. Вона не просто структурувала відповіді музиканта, але й збагатила їх, додавши деяку додаткову інформацію та вилучивши неважливі чи некоректні вирази [8]. Під час перекладу інтерв'ю перекладачка використовувала стратегії активного слухання, запам'ятовування,

візуалізації, розбиття інформації на фрагменти та перефразування. Переклад інтерв'ю базувався на комбінації комунікативного, прагматичного, функціонального та психолінгвістичного підходів. Також вона використовувала різноманітні техніки, серед них: опущення, доповнення, об'єднання або розбиття висловів, а під час своєї роботи зіткнулася з багатьма видами проблем перекладу: граматичними, лексичними, синтаксичними та стилістичними.

Література:

1. Літвін І. М. Лінгвістичні характеристики англomовного інтерв'ю. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Педагогіка та психологія». Київ: КНЛУ, 2010. Вип. 17. 2010. С. 95-104.
2. Ніколаєва Т. Особливості здійснення послідовного перекладу. Рідне слово в етнокультурному вимірі. 2018. С. 130-140.
3. Усний послідовний переклад. Основні види послідовного перекладу. EVEREST. Переклади. URL: <https://everest-center.com/usnyj-poslidovnyj-pereklad/> (дата звернення: 03.10.2023).
4. Boiko Y.V. Models of Translation in the Translation Theory. Innovative Pathway for the Development of Modern Philological Sciences in Ukraine and EU Countries: Collective monograph. 2021. Vol. 1. P. 1–18
5. Grammatical Problems of Translation. AGATO legal Translation. URL: <https://agatotranslate.ae/grammatical-problems-of-translation/> (дата звернення: 03.10.2023).
6. Ming, J., Hu, D. A Study of the Techniques of Consecutive Interpretation Based on a Speech Named How to Realistically Decarbonize the Oil and Gas Industry. Journal of Computing and Electronic Information Management. 2023. Vol. 10. №3. P. 105–109.
7. What is interpreting, the difference between consecutive and simultaneous interpreting. Бюро переводов Jur Klee. URL: <https://translate.jurklee.ua/en/vidy-ustnogo-perevoda/> (дата звернення: 03.10.2023).
8. Wiwibloggs. Kalush Orchestra "Stefania" (Ukraine 2022) INTERVIEW @ Eurovision in Concert, 2022. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=4ywCru0IKPw> (дата звернення: 03.10.2023).

ФУНКЦІОНУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ФІГУР ТА ШЛЯХИ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО

Чайковська А. Т.

гр. АУП-48

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Наук. керівник – к.пед.н, доцент Куца О. І.

Політичні промови – це ретельно сплановані кампанії, які вимагають ґрунтовної підготовки, адже в результаті вони повинні не лише донести інформацію до суспільства, але й допомогти мовцю порозумітися з аудиторією, переконати громадян зайняти ту чи іншу позицію та заручитися їхньою підтримкою. І аби вираження ідеологічних поглядів політика справді впливало на великий загальний слухачів, потрібен пафос. Його вживають по-різному: у вигляді епітетів, метафор, порівнянь, зіставлень, гіперболізацій, антитез, ствердних заперечень, повторень ідеологем, тощо [5, с. 316]. А отже, вдала політична промова обов'язково міститиме стилістичні фігури, які власне і забезпечують передачу експресивної, емоційної, оцінної та естетичної інформації.